

Акредитација у области опреме под притиском

Марија Смиљанић, дипл.маш.инж.
АТС
јун 2014. године

Ток презентације

- Увод
- Техничко законодавство
- Техничко законодавство у области опреме под притиском
- Акредитација у техничком законодавству у области опреме под притиском
- Основни модули за оцењивање усаглашености
- Поступак оцењивања усаглашености ТОУ у сврху акредитације
- Захтеви које треба да испуни ТОУ да би било акредитовано у складу са Правилницима за ОПП

Увод

- У процесу придруживања Европској унији, Република Србија усклађује своје техничко законодавство законодавству ЕУ, те то чини и у подручју опреме под притиском.
- Опрема под притиском је због своје специфичности, посебно због опсаности по људе, домаће животиње, материјална добра и околину изузетно осетљиво и захтевно подручје.
- Европско техничко законодавство темељи се на два основана документа под називом :
  1. **Нови приступ** (1985.год) - дефинише битне захтеве за производ, те одговорност субјекта за стављање производа на тржиште, односно употребу,
  2. **Глобални приступ** (1989.год) – дефинише оцењивање усаглашеност производа са битним захтевима Директива. Оцењивање усаглашености спроводи се путем прописаних поступака (модула).

Техничко законодавство

- Потписивањем споразума о стабилизацији и придруживању, Србија је приступила усклађивању законодавства са законодавством ЕУ.
- Током 2009. , 2010. и 2011. донети су следећи закони:
  - Закон о општој безбедности производа (“Сл.гласник РС” бр.41/2009)
  - Закон о тржишном надзору (“Сл.гласник РС” бр.92/2011)
  - **Закон о техничким захтевима за производе и оцењивање усаглашености (“Сл.гласник РС” бр.36/2009)**
  - **Закон о акредитацији (“Сл.гласник РС” бр.73/2010)**
  - Закон о стандардизацији (“Сл.гласник РС” бр.36/2009)
  - Закон о метрологији (“Сл.гласник РС” бр.30/2010)

Техничко законодавство

- На основу *Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености* (“Сл.гласник РС” бр.36/2009) донета су подзаконска акта – Уредбе као и Правилници за подручје опреме под притиском којима су имплементиране Европске директиве и уз њих обављено усклађивање хармонизованих стандарда чија употреба даје претпоставку о усглашености.

Техничко законодавство у области опреме под притиском

**Закон о техничким захтевима за производе и оцењивање
усаглашености ("Сл.гласник РС" бр.36/2009)**

Уредба о начину именованја и
овлашћивања тела за оцењивање
усаглашеност ("Сл.гласник РС" бр.98/09)

Уредба о начину спровођења оцењивања
усаглашености, садржају исправе о
усаглашености..... ("Сл.гласник РС" бр.98/09)

Правилник о техничким
захтевима за пројектовање,
израду и **оцењивање**
усаглашености опреме под
притиском ("Сл.гл. РС" бр.87/11)

Правилник о техничким захтевима
за пројектовање, израду и
оцењивање усаглашености
једноставних посуда под притиском
("Сл.гл. РС" бр.87/11)

Правилник о
покретној опреми
под притиском
("Сл.гл. РС" бр.30/14)

Правилник о прегледима опреме под
притиском током века употребе
("Сл.гл. РС" бр.87/11)

Акредитација у техничком законодавству Републике Србије

*Закон о техничким захтевима за производе и оцењивање усаглашености
("Сл.гласник РС" бр.36/2009)*

Члан 13. ОУ које спроводи именовано тело за ОУ (односно члан 18. ОУ које спроводи овлашћено тело)

- При оцењивању испуњења одређених захтева, надлежни министар узима у обзир и **акт о додели акредитацији** које је ТОУ прибавило у поступку акредитације.

Члан 19. Улога акредитације

- При доношњу решења из чл.13 (именовање) и чл.18 (овлашћења) овог закона, сматра се да тело за оцењивање усаглашености које **има акт о акредитацији** испуњава прописане захтеве у мери у којој су обухваћени обимом акредитације.
- Техничким прописом може се утврдити да у поступку оцењивања усаглашености поједине активности, уместо именованог тела, може да спроведе акредитовано тело које је у саставу произвођача.
- Тело из става 2. овог члана мора да буде организовано као засебна организациона јединица произвођача, не сме да учествује у изради, испоруци, монтажи, коришћењу или одржавању производа чију усаглашеност оцењује и може да прижи услуге само произвођачу у чијем саставу се налази.

Акредитација у техничком законодавству Републике Србије

- Закон о техничким захтевима за производе и оцењивање усаглашености (“Сл.гласник РС” бр.36/2009) препознаје европску праксу да је **акт о акредитацији** за одређено подручје најбоље средство којима тело за оцењивање усаглашености доказује оспособљеност за обављање послова оцењивања усаглашености.
- **Међутим, компетентност за оцењивање усаглашености, може се доказати и другим релевантним доказима.**

Акредитација у техничком законодавству Републике Србије

*Уредба о начину именовања и овлашћивања тела за оцењивање
усаглашености (“Сл.гласник РС” бр.98/09)*

- **Члан 6.**
- Када подносилац захтева актом о акредитацији доказује оспособљеност за спровођење оцењивања усаглашености према одређеном техничком пропису, Комисија проверава покривеност обима послова за оцењивање усаглашености који су предмет захтева за именовање, у односу на обим послова за које је подносилац захтева акредитован.
- Ако је обим послова за оцењивање усаглашености, који је предмет захтева за именовање, у целости покривен обимом послова садржаних у акту о акредитацији из става 1. овог члана, сматра се да је подносилац захтева доказао да испуњава захтеве за именовање који су утврђени техничким прописом.
- **Члан 10.**
- Ако је именовано тело своју оспособљеност за спровођење оцењивања усаглашености, која је утврђена решењем о именовању, у целости доказало актом о акредитацији, проверу над испуњењем захтева из става 1. овог члана врши Акредитационо тело Србије, у складу са законом и о резултатима контроле обавештава надлежно министарство.

Акредитација у техничком законодавству Републике Србије

*Уредба о начину спровођења оцењивања усаглашености, садржај
исправа о усаглашености, као и облику, изгледу и садржају знака
усаглашености (“Сл.гласник РС” бр.98/09)*

Члан18.

- Оцењивање усаглашености спроводи се на основу модула који су прописани техничким прописом у складу са Одлуком Европског парламента и савета о заједничком осврту за трговање производима број 765/2008/ЕЗ од 9. јула 2008. године. Техничким прописом се могу прописати следећи модули оцењивања:

Основни модули оцењивања усаглашености

A	Интерна контрола производње
B	Преглед типа
C	Усаглашеност са типом на основу интерне контроле производње
D	Обезбеђења квалитета производње
E	Обезбеђење квалитета производа
F	Усаглашеност са типом на основу верификације производа
G	Усаглашеност са типом на основу појединачне верификације
H	Потпуно обезбеђење квалитета

Поступак оцењивања усаглашености ТОУ у сврху акредитације

Законски основ:

- Закон о техничким захтевима за производе и оцењивање усаглашености (“Сл.гласник РС” бр.36/2009),
- Закон о акредитацији (“Сл.гласник РС” бр.73/2010),
- Технички прописи Републике Србије којим су преузете ЕУ директиве (Правилници)

Референтана документа :

- SRPS ISO/IEC 17020: 2012 Оцењивање усаглашености – Захтеви за рад различитих типова тела која обављају контролисање,
- SRPS ISO/IEC 17021: 2011 Оцењивање усаглашености – Захтеви за тела која обављају проверу и сертификацију система менаџмента,
- SRPS ISO/IEC 17065:2013 Оцењивање усаглашености –Захтеви за тела која сертификају производе, процесе и услуге .

Захтеви које треба да испуни ТОУ да би било акредитовано у складу са
Правилником о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање
усаглашености опреме под притиском

Критеријуми које треба да испуни ТОУ:

- захтеви према неком од стандарда из серије стандарда **SRPS ISO/IEC 17000**, а у односу на одговарајуће поступке оцењивања усаглашености (модули) (до сада акредитованих према табели 1, односно табели 2)
- правила акредитације,
- документи са обавезном применом као што су смернице за примену европских и међународних стандарда и упутстава из области оцењивања усаглашености које су издале ЕА, IAF и ILAC.

**Захтеви које треба да испуни ТОУ да би било акредитовано у складу са
Правилником о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање
усаглашености опреме под притиском (табела 1)**

МОДУЛИ	СТАНДАРДИ ЗА ТОУ	ВРСТА ТЕЛА – ИМЕНОВАНО ТЕЛО ЗА ОУ ИЛИ КОНТРОЛНО ТЕЛО КОРИСНИКА
A 1	SRPS ISO/IEC 17020	КОНТРОЛНО ТЕЛО КОРИСНИКА И/ИЛИ ИМЕНОВАНО ТЕЛО ЗА ОУ
B B1	SRPS ISO/IEC 17020	ИМЕНОВАНО ТЕЛО ЗА ОУ
C1	SRPS ISO/IEC 17020	КОНТРОЛНО ТЕЛО КОРИСНИКА И/ИЛИ ИМЕНОВАНО ТЕЛО ЗА ОУ
D	-	ИМЕНОВАНО ТЕЛО ЗА ОУ
E	-	ИМЕНОВАНО ТЕЛО ЗА ОУ
F	SRPS ISO/IEC 17020	КОНТРОЛНО ТЕЛО КОРИСНИКА И/ИЛИ ИМЕНОВАНО ТЕЛО ЗА ОУ
G	SRPS ISO/IEC 17020	КОНТРОЛНО ТЕЛО КОРИСНИКА И/ИЛИ ИМЕНОВАНО ТЕЛО ЗА ОУ
H	-	ИМЕНОВАНО ТЕЛО ЗА ОУ

**Захтеви које треба да испуни ТОУ да би било акредитовано у складу са
Правилником о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање
усаглашености опреме под притиском (табела 2)**

За поједине поступке оцењивања усаглашености према тачкама 3.1.2 и 3.1.3
Прилога I Правилника, примењиви су стандарди према:

Поступак	Стандарди
тачка 3.1.2 Прилог I Правилника- Одобрење за радне поступке за нерастављиве спојеве	SRPS ISO/IEC 17020 или SRPS ISO/IEC 17065
тачка 3.1.2 Прилог I Правилника – Одобрење особља за извођење нерастављивих спојева	SRPS ISO/IEC 17024
тачка 3.1.3 Прилог I Правилника – Потврђује квалификованост особља које врши испитивање без разарања	SRPS ISO/IEC 17024

Захтеви које треба да испуни ТОУ да би било акредитовано у складу са осталим Правилницима из области опреме под притиском

У зависности од поступка оцењивања усаглашености које ТОУ спроводи АТС акредитује:

- **Контролна тела за поступак оцењивања усаглашености прописан Правилницима - према стандарду SRPS ISO/IEC 17020;**
- **Контролна тела** треба да задовоље критеријуме за контролно тело „тип А“ да би била и именована у складу са наведеним Правилницима.

Интернет портал АТС-а – www.ats.rs

The screenshot shows the ATC website in a Mozilla Firefox browser window. The browser's address bar displays "www.ats.rs/sr". The website header features the ATC logo, which includes the Serbian coat of arms and the acronym "ATC". Below the logo, the text reads "АКРЕДИТАЦИОНО ТЕЛО СРБИЈЕ" and "ACCREDITATION BODY OF SERBIA". A navigation menu contains links for "О НАМА", "О АКРЕДИТАЦИЈИ", "ТЕХНИЧКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ", "УСЛУГЕ", "ПРОМОЦИЈА АКРЕДИТАЦИЈЕ", and "КОНТАКТИ".

The main content area features a large graphic of a globe with a cartoon character holding a document. To the right of the globe, the text says "Једном акредитовано СВУДА ПРИХВАЋЕНО". Below this, logos for "ilac", "IAF", and "EA European co-operation for Accreditation" are displayed.

A sidebar on the left contains a "ДОБРОДОШЛИ" (Welcome) section with a "ВЕСТИ" (News) link, a "ПУБЛИКАЦИЈЕ" (Publications) link, and a "РЕГИСТАР АКРЕДИТОВАНИХ ТЕЛА" (Register of Accredited Bodies) link.

The main text block contains the following information:

Акредитационо тело Србије (АТС) је национално тело за акредитацију основано од стране Републике Србије, са седиштем у Београду.

Законом о акредитацији АТС-у се поверавају послови утврђивања компетентности тела за оцењивање услагшености за обављање послова испитивања, еталонирања, контролисања, сертификације производа, сертификације система менаџмента и сертификације особа.

A red button labeled "ОПШИРНИЈЕ" (More) is located at the bottom right of this text block.

At the bottom of the browser window, the Windows taskbar is visible, showing the system tray with the date "22-Jan-13" and time "13:44".

Хвала на пажњи!

